KUZEY KIBRIS'IN İSTİRDADININ 50. YILI ANISINA KIBRIS ÇALIŞMALARI

Editörler

Doç. Dr. Gökçe Yükselen PELER
Dr. Öğr. Üyesi Zeki AKÇAM
Doç. Dr. Ergenekon SAVRUN

hiperyayın

Hiperyayın: 1122
Araştırma-İnceleme

Editörler
Doç. Dr. Gökçe Yükselen Peler, Dr. Öğr. Üyesi Zeki Akçam Doç. Dr. Ergenekon Savrun

Yardımcı Editör: Arş. Gör. Serkan Yüksel

Genel Yayın Yönetmeni
Hatice Bahtiyar

Mizanpaj ve Kapak Tasarım
Zeynel Engin

ISBN: 978-625-6087-59-8
e-ISBN: 978-625-6087-60-4

Yayıncı Sertifika No: 16680

1. Baskı: İstanbul, 2024

Copyright© Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın telif hakları, 5846 sayılı yasanın hükmüne göre, kitabı yayımlayan Hiperlink Eğt İlet. Yay. Gıda San. ve Paz. Tic. Ltd. Şti. ve Doç. Dr. Gökçe Yükselen Peler, Dr. Öğr. Üyesi Zeki Akçam Doç. Dr. Ergenekon Savrun'a aittir. Yayımcının ve yazarın izni olmaksızın elektronik ve mekanik herhangi bir kayıt sistemi veya fotokopi ile çoğaltılamaz, kopyalanamaz. Ancak kaynak gösterilerek kısa alıntı yapılabilir.

Her hakkı mahfuzdur. Bu kitapta yayınlanan yazıların etik, bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Yayınevi uluslararası bir yayınevidir.

Kuzey Kıbrıs'ın istirdadının 50. Yılı anısına Kıbrıs çalışmaları / editörler Doç. Dr. Gökçe Yükselen Peler, Dr. Öğr. Üyesi Zeki Akçam, Doç. Dr. Ergenekon Savrun. —1. Baskı. -- İstanbul : Hiperyayın, 2024.
563 sayfa: şekil, tablo; 21 cm. – (Hiperyayın; 1122)

ISBN: 978-625-6078-59-8
e-ISBN: 978-625-6078-60-4

Kaynakça bölüm sonlarındadır.
1.Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Tarih. 2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Sosyal durum. I. Peler, Gökçe Yükselen. II. Akçam, Zeki. III. Savrun, Ergenekon. IV.Dizi.

DS54.5/.K89 2024 956.93/KUZ 2024

Baskı-Cilt: Yalın Yayıncılık **Sertifika No:** 53595

GENEL SATIŞ PAZARLAMA VE YAYINEVİ
Hiperlink Eğt İlet. Yay. Gıda San. ve Paz. Tic. Ltd. Şti.
Tozkoparan Mah. Haldun Taner Sok. Alparslan İş Merkezi
No: 27 Kat: 6 D: 21 Merter - Güngören / İstanbul
Telefon: 0212 293 07 05-06 Faks: 0212 293 56 58

www.hiperlink.com.tr / info@hiperlink.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ. 11

GİRİŞ MAHİYETİNDE: GÜNÜMÜZDE KUZEY KIBRIS'TA KONUŞULAN DİLLER 13
Gökçe Yükselen PELER

HİBRİT SAVAŞ VE KIBRIS BARIŞ HAREKÂTINDA JANDARMA BİRLİKLERİ: ASKERİ HAREKÂTLARDA JANDARMA BİRLİKLERİNİN KULLANIMININ ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE ANALİZİ 29
Adnan ABDULVAHİTOĞLU

1974 KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI'NDA SAVAŞ ARAÇ-GEREÇLERİ İLE İLGİLİ BİR MEMORATIN İŞLEVLERİ ÜZERİNE İŞLEVSEL BİR ÇÖZÜMLEME ÇALIŞMASI 75
Zeki AKÇAM

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NİN TANINMA SORUNU: TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI EKSENLİ BİR DEĞERLENDİRME 85
Ali ASKER - Yusuf Mehmet AKAY

KIBRIS RUBAİLERİ'NİN ÖZEL ADLAR DİZİNİ. 115
Mehmet Akif AYVAZ

TÜRKÇÜ SÖYLEMDE 1963 KIBRIS OLAYLARI: ORKUN DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME 131
Zühre AYVAZ

KIBRIS BARIŞ HAREKÂTINDA TÜRK VE RUM ESİRLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 151
Fatih Uğur BİBER - Ulvi KESER

KIBRIS TÜRK AĞIZLARINDA YENMEK VE YENİLMEK BAĞLAMINDA ARKAİK BİR SÖYLEM ÜZERİNE 199
Emrah BOZOK

TÜRKİYE'NİN MAVİ VATAN DOKTRİNİ VE DOĞU AKDENİZ'DE TÜRK HÂKİMİYETİNİN YENİDEN TESİSİ ÇALIŞMALARI 213
Haydar ÇORUH

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ İKTİDAR-MUHALEFET İLİŞKİLERİNDE KIBRIS MESELESİ 243
Haşim ERDOĞAN

KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI'NIN TÜRK BASININA YANSIMASI: ADALET GAZETESİ ÖRNEĞİ 265
Recep KANALGA

KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI'NIN 50. YILINDA TÜRKİYE'NİN ENERJİ GÜVENLİĞİ POLİTİKALARI: DOĞU AKDENİZ'DEKİ PETROL ve DOĞAL GAZ KAYNAKLARININ ÖNEMİ. 285
Arzu BİLİCİ - Güner KOÇ AYTEKİN

BARIŞ HAREKÂTI ÖNCESİNDE KIBRIS'TAKİ DURUMUN ABD'DEN GÖRÜNÜMÜ. 315
Burak KORKMAZ

II. DÜNYA SAVAŞI VE 1974 KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI ARASINDA SSCB'NİN KIBRIS POLİTİKASI 331
Muhammed Göktürk KORKMAZ

KIBRIS'TA ÖĞRETMELERİN SİLAHLI ÇATIŞMA VE GÖÇ KOŞULARINDA EĞİTİMİN SÜRDÜRÜLMESİNE YÖNELİK DENEYİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 345
Ayten KORUROĞLU - Erdinç KORKUTER

KIBRIS ÖZELİNDE TERÖRİZM VE TÜRK MUKAVEMET TEŞKİLATI . . 369
Melda Belkıs KÜPELİ

MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE KIBRIS TÜRKLERİNDE DİN EĞİTİMİ 391
Volkan NURÇİN

KIBRIS SORUNU ve ANLAŞMAZLIĞI. 411
Dr. Sibel Elif ÖZDİLEK

KIBRIS'TA İKİ DEVLETLİ ÇÖZÜM. 441
Ergenekon SAVRUN

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NİN STRATEJİK ÖNEMİ VE TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI 463
Mustafa TALAS

KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ POLİTİKASI BAĞLAMINDA TÜRK DÜNYASI İLE ENTEGRASYONU 475
Yunus Emre TANSÜ - Mehmet Gökhan ÖZÇUBUKÇU

MİTİK DÜNYANIN GERÇEK MEKÂNI KIBRIS 491
Şamil YEŞİLYURT

KIBRIS'IN SOSYAL VE SİYASAL MANZARASI: 1954 YILI LORDLAR KAMARASI'NDA BİR TARTIŞMA VE GELECEK VİZYONLARI 501
Cemal YORGANCIOĞLU

KIBRIS TÜRK MÜCADELE TARİHİ VE BARIŞ HAREKATI SÜRECİNDE MUHABERAT 1955-1974. 517
Hazel BİBER - Prof.Dr. Ulvi KESER

ÖN SÖZ

Bu yıl, yani 2024 yılı, Kıbrıs Türklerinin adanın İngilizlere devrinden itibaren tecrübe ettikleri doksan altı yıllık esaret ve eziyet döneminin sona erip tekrar hür ve bağımsız yaşamaya başladıkları 20 Temmuz 1974 Mutlu Barıs Harekâtı'nın ellinci yıl dönümünün idrak edildiği yıl olmuştur. Buradan hareketle, kitabın adının neden "20 Temmuz" veya "Barış Harekâtı" gibi ibarelerden birini değil de "İstrirdat" kelimesini ihtiva ettiği sorusu akıllara gelebilir. Kitabın adının hangi insiyakla verildiğini anlamak için, Mutlu Barış Harekâtı'na giden sürecin Ankara'da Özel Harp Dairesi'nde hazırlanan ve kısaca KİP olarak bilinen "Kıbrıs'ı İstirdat Projesi" kapsamında gerçekleştiğini dikkate almak gerekir. Kıbrıs Türklerinin güncel tarihine bakıldığı zaman, harekât sonrasında gelişen durumun bağımsızlık ve hürriyet olduğuna şüphe yoktur. Ancak mesele, büyük Türk tarihi ve Türk milletinin bin yıllara dayanan hayatiyeti açısından ele alındığı zaman, kaybedilen bir toprağın tekrar elde edilmesi, yani "istirdat" söz konusudur. Bu sebeple kitabın böyle bir isim taşımasına karar verilmiştir.

Çağımızda ilmî bilgi üretiminin ne derece ehemmiyet arz ettiği artık genelgeçer bir bilgi hâlini almışır. Modern dünyada, üretilen nitelikli bilgi ve fikrin devletlerin yürürlüğe koydukları programları ve uyguladıkları siyaseti şekillendirdiği dikkate alındığı takdirde, tarihin her döneminde olduğu gibi, günümüzde de uluslararası mücadele ve iş birliği alanlarını ziyadesiyle meşgul eden Kıbrıs ve çevresindeki dünya hakkında bilimlik bilgi ve fikir üretme insiyakıyla hazırlanmış bir kitabın içereceği yazıların belirli nitelikleri taşıması ve belirli bir bakış açısı ile hazırlanmasının ne kadar önemli olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Mutlu Barış Harekâtı'nın Kıbrıs ve çevresindeki dünyayı, hatta çok daha ötelerini, jeopolitik, jeostratejik, teopolitik, demografik, tarihî ve daha pek çok açıdan etkilediği düşünülürse basit bir askerî harekât olarak ele alınması, en hafifinden, meseleyi ciddiye almamaktır. Dünya siyasetine olan bütün tesiri bir tarafa, umumi olarak Viyana Bozgunu ve bilhassa Akdeniz çevresinde Yunan İsyanı'ndan beri cereyan eden olaylar dikkate alındığında, İstiklal Harbi ve Hatay'ın anavatana katılmasından sonra, Türk tarihinin akışında meydana gelen müspet tersine dönüşün bir rastlantı olmadığının âlemşümul bir ilanı niteliği taşımaktadır. Bu sebeple hem dünya ölçeğinde hem de mahallî düzeyde bu kadar büyük bir etkiye sahip bir olayın elinci yıl dönümünün adına adanmış bir çalışma ile idrak edilmemesi, vefa meselesi bir tarrafa, bilime ihanet olurdu.

Mutlu Barış Harekâtı'nın yukarıda zikredilen tesirinin azametine koşutluk arz etmesi bakımından, çalışmada herhangi bir konu tahdidine gidilmemiş ve Kıbrıs ile ilgili her türlü konuya kapı açık tutulmuştur. Bunun neticesinde de kitap; uluslararası ilişkilerden edebiyata, dil biliminden siyaset bilimine kadar geniş bir yelpazeden müteşekkil çeşitli konulardaki özgün çalışmaları ihtiva eden bir kaynak eser hâline gelmiştir. Çalışmada bir taraftan alanın yetkin ve etkin isimleri yer alırken diğer taraftan da Kıbrıs çalışmalarına yeni adım atmış

genç araştırmacılara yer verilmiştir. Böylece büyük ehemmiyeti haiz bir araştırma alanında, kuşaklar arasındaki devamlılığa vurgu yapmak amaçlanmıştır. Genç araştırmacıların alanlarının yetkin araştırmacılarının yanında eser vermeleri, onların ilmî tavır ve ahlak geliştirmeleri bakımından önemli bir motivasyon kaynağıdır. Çağdaş bilim anlayışıyla yetişmiş genç araştırmacıların Kıbrıs araştırmaları alnında eser vermelerinin bu alanın geleceğinin şekillenmesinde önemli bir rol oynayacağı düşüncesindeyiz.

Bu çalışmanın dünya ölçeğinde saygın, fakat meseleleri yerli bir bakış açısıyla ele alabilen Kıbrıs çalışmaları alanına, karınca kararınca, bir katkı yapmasını dliyoruz.

Gayret bizden, tevfik Yüce Allah'tan…

Doç. Dr. Gökçe Yükselen PELER
27.11.2024 / Kayseri

KIBRIS RUBAİLERİ'NİN ÖZEL ADLAR DİZİNİ

Mehmet Akif AYVAZ[1]

1. Giriş

Arif Nihat Asya'nın *Kıbrıs Rubaileri*, okuruna, döneminin edebî zevkini tatma ve gününün politik cereyanına da şahit olma imkânı sunması bakımından yüksek değeri haiz bir üründür. Zira Asya, 1959-1961 arasında Kıbrıs'ta öğretmen olarak görev yapmış,[2] bulunduğu dönemde Kıbrıs'ta meydana gelen olaylara, birçok şair gibi,[3] kayıtsız kalamamıştır. Kitabına ismini vermesinden de anlaşılacağı üzere; edebî çevre tarafından "Bayrak Şairi" olarak kabul gören Asya'nın, gerek Kıbrıs'a gerek Türklüğe gerekse Kıbrıs'taki Türklere özel bir ihtimam göstermesini, bu kabulün haklı bir tezahürü olarak yorumlamak mümkündür. Asya'nın bu ihtimamı, *Kıbrıs Rubaileri*'nin söz varlığının bir parçası olan özel adların dizinini ortaya çıkarma amacımız doğrultusunda meydana gelen bu çalışmada dikkatlere sunulmaya çalışılmıştır.

Söz varlığını sözcüklerle birlikte deyimlerin, kalıp ifadelerin, terim ve diğer anlatım kalıplarının bütünü şeklinde ifade etmek,[4] dizini de bir metnin söz varlığını oluşturan sözcüklerin anlamlarıyla sunulduğu alfabetik liste, şeklinde tanımlamak mümkündür.[5] Bu doğrultuda Türk dili alanındaki gerek tarihî gerekse çağdaş metin çalışmalarının belki de ilk göz atılan bölümleri olan dizinleri; *özel adlar dizini*, *tematik dizin*, *seçme dizin*, *genel kelimeler dizini*, *sayfa numarasız dizin*, *sıklık dizini*, *ekler dizini*, *iki/çok dilli dizinler*, *işlevsel dizin-sözlük*, vs. şeklinde sınıflandırmak da kabildir. *Özel adlar dizini*; kişi, eser, yer, devlet, kabile, kavim, vs. adlarının abece sırasına göre dizilmesiyle hazırlanırken böyle bir dizine yazar tarafından "bazı terim" veya "ifadeler" alınabilir. Bu tür dizinler de *seçme dizin* olarak adlandırılır.[6]

"*Kıbrıs Rubaileri'nin* Özel Adlar Dizini" adlı bu çalışmanın asıl bölümü olan dizin kısmı hazırlanırken göz önünde bulundurulan ilkeler şunlardır:

- *Kıbrıs Rubaileri*'nde geçen bütün özel isimler madde başı olmuş, **kalın** yazı ile belirtilmiş ve abece sırasına göre yer almıştır.
- Kitabın şiir bölümlerinin sonunda yer alan "Fetih Marşı" adlı şiir dizine alınmamıştır.
- Yukarıda belirtildiği üzere, özel isim olmadıkları hâlde, "bazı terim" veya "ifadeler" madde başı olmuştur: Ada, Adalı, Yavru Vatan.

---

1 Öğr. Gör. Dr., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü, el-mek: mayvaz@erzincan.edu.tr/ayvazeu@gmail.com / ORCID: 0000-0002-7948-7100.

2 Birinci, "Asya, Arif Nihat", s. 543.

3 Uçar, "Kıbrıs'taki Siyasî Olayların Kıbrıslı Türk Şiirine Aksi", s. 141-332.

4 Aksan, *Türkçenin Söz Varlığı-Türk Dilinin Sözcükbilimiyle İlgili Gözlemler, Saptamalar*, s. 7.

5 Topaloğlu, *Karşılaştırmalı Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*, s. 52.

6 Kara, "Türk Dili Çalışmalarında Dizin Meselesi Üzerine", s. 180.

- Gerçek anlamı dışında kullanılan "dünya", "ay", "iblis", vs. özel isim olmadıkları için dizine alınmamıştır.
- Madde başlarına gelen isim çekim ekleri, ilgili madde başının altında sağa girintili bir şekilde verilmiş ve abece sırasına göre yer almıştır.
- /+ø/ biçim, ismin yalın hâlde olduğunu olduğunu belirtmektedir.
- İlgili madde başının kullanım sıklığı alt simge ile iki kısa çizgi arasında rakam olarak verilmiştir.
- Madde başlarının kaynak dili belirtilmemiştir.
- Şu üç madde başı olan sözcüğün özgün hâli yay ayraç içinde köken işareti (<) ile belirtilmiştir: **Fetih, -thi** $_{-2-}$ (Ar. < feth), **Hac** $_{-1-}$ (Ar. < hacc), **Hak** $_{-1-}$ (Ar. < hakk).
- Metindeki şiir başlıkları satır numaralandırmasına tabi tutulmuştur.
- Şiirlerin ithaf edildiği kimseler, şiirde belirtilmişlerse, özel isim oldukları için dizine alınmıştır.
- Madde başı olan kelimelerdeki ses olayları belirtilmiştir: **Burç, -cu**, **Fetih, -thi**, **Salihçik, -ğin**, **Zeynep, -bi**.
- Metinde geçen sözcüklerin yazımına müdahale edilmemiş, metinde geçtiği şekilde dizine alınmıştır.

2. Dizin

-A-

Ada $_{-11-}$ → **Kıbrıs**
A. +ø 013/5, 018/9, 123/9, 127/4
A. +da 006/4, 070/9, 132/9
A. +n 058/2
A. +na 058/4
A. +nın 043/9
A. +yı 121/5

Adacık $_{-1-}$ → **Kıbrıs**
A. +ø 146/2

Adalı $_{-3-}$ → **Kıbrıslı**
A. +m 013/6, 013/7, 013/9

Âdem Baba $_{-1-}$ Âdem Peygamber.
Â. +nın 010/4

Afrodit $_{-1-}$ Güzelliğiyle meşhur Yunan mitolojisindeki aşk tanrıçası.
A. +e 082/4

Ağırdağ $_{-1-}$ Girne dağlarının iç yamaçlarında, Lefkoşe-Girne yolunun solunda, Boğaz'a yakın bir köy.[7]
A. +ø 014/4

Ağlayan Dede $_{-1-}$ 1571'de Magosa'da şehit düşen Mustafa ve Mehmet adlı iki kardeşin burada medfun olduğuna inanılan ayrıca hakkında birçok rivayet bulunan[8] ve Kıbrıs Türklerince saygı duyulan, kabri Magosa'da

7 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.
8 Çakır, "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Yatırlar ve Kutsal Adak Yerleri", s. 103-104.

bulunan,[9] bir Bektaşi tekkesi.[10]

A. +ø 116/1

Ahmet Altan Kâmil _-1-_ Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü'nde öğrenciyken, memleketi Erenköy'e (Kıbrıs) gelerek Türk direnişine katılan ve siperde nöbet tutarken yanlışlıkla Türk tarafından açılan ateş sonucu 20 yaşında şehit olan (22/07/1964[11]) bir mücahit.[12]

A. +ø 127/1

Akdeniz _-7-_ Akdeniz.

A. +ø 037/6, 037/8

A. +in 030/10, 043/10, 090/9, 111/8, 122/5

Allaah _-2-_ → **Allah**

A. +a 109/2

A. +ım 121/11

Allah _-2-_ Hak, İlah, Mevla, Rab.

A. +ø 053/4, 140/5

Altan _-1-_ → **Ahmet Altan Kâmil**

A. +ø 127/2

Ârif _-2-_ → **Arif Nihat**

Â. +ø 136/4, 143/4

Arif Nihat _-3-_ Arif Nihat Asya; Cumhuriyet dönemi öğretmen, şair, yazar.[13]

A. +ø 146/6, 146/20

A. +ın 121/6

Aslı _-1-_ Aslı ile Kerem hikâyesindeki Kerem'in sevdalı olduğu kadın kahraman.

A. +da 073/2

Aysel _-1-_ Arif Nihat Asya'nın "Haber" başlıklı şiirinde geçen bir kadın adı.

A. +e 062/3

Azrâil _-1-_ Dört büyük melekten insanların canını almakla görevli olan bir melek.

A. +ø 110/4

-B-

Baf _-6-_ Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın doğduğu[14] bir liman kasabası.

B. +ø 014/4, 045/6

B. +la 067/9

B. +ta 043/8, 045/10, 055/7

Başpınar _-2-_ Lâpta köyündeki suyu gür bir pınar.[15]

B. +ø 032/6

B. +dan 032/9

Bayraktar _-3-_ Lefkoşe'nin fethinde

9 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.

10 Korkmazer, *Osmanlı Devleti Döneminde Kıbrıs Vakıfları (1570-1826)*, s. 290.

11 "Erenköy Şehitliği Şehitlerimiz/Ahmet Altan Kâmil".

12 Zorkul, "Arif Nihat Asya'nın Kıbrıs Rubaîleri Üzerine", s. 19.

13 Birinci, "Asya, Arif Nihat", s. 543.

14 "Baf".

15 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.

burca bayrak dikmiş bir kahraman.[16]

B. +ø 092/6, 092/9

B. +a 118/9

Behçet Kemal Çağlar _-1-_ Cumhuriyet dönemi şair, yazar, mühendis, müfettiş, milletvekili.[17]

B. +a 139/2

Bellâpais _-1-_ Girne dağlarının Akdeniz tarafında, Boğaz'a yakın bir saray kalıntısı ve bir manastır.[18]

B. +ler 033/8

Beşmil _-1-_ Kıbrıs'ın kuzey plajlarından biri.[19]

B. +de 028/10

Beşparmak -3- Girne dağlarında bir tepe.[20]

B. +ø 014/6, 014/10

B. +ı 119/7

Bezmi Ezel _-1-_ İnsanoğlunun yaratılışı sırasında Allah'la insanlar arasında yapıldığı kabul edilen sözleşme için kullanılan bir tabir.[21]

B. +ø 019/10

Boğaz _-2-_ Girne dağlarında, Lefkoşe-Girne yoluna geçit veren yer.[22]

B. +ø 032/8

B. +ı 123/7

Burç, -cu _-1-_ → **Otello**

B. +nda 060/4

-C-

Canbolat _-5-_ Magosa fatihlerinden Kilis Beyi Canbolat Bey.[23]

C. +ø 099/1, 118/9

C. +ı 099/5

C. +ım 089/5

C. +ın 015/4

Cengiz Topel _-1-_ Ada'ya ilk Türk hava akınında şehit olmuş hava yüzbaşısı.[24]

C. +ø 135/6

-Ç-

Çağlayan _-2-_ Lefkoşe'de sur dışı, bayındır bir Türk semti.[25]

Ç. +ø 124/1, 124/5

-D-

Dağyolu _-1-_ Girne sıradağlarının iç yamaçlarında Fota olarak da bilinen bir köy.[26]

D. +na 128/8

Değirmenlik _-2-_ Girne kuzey sıradağlarının iç yamaçlarında kalan bir köy.[27]

16 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.
17 Karakaş, "Behçet Kemal Çağlar" maddesi.
18 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.
19 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.
20 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.
21 Yavuz, "Bezm-i Elest", s. 106.
22 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 159.
23 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.
24 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.
25 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.
26 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.
27 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.

D. +ø 033/1

D. +te 033/3

Desdemona _-2-_ → **Otello**

D. +ø 060/1, 060/5

-F-

Fâtiha _-2-_ Fatiha suresi; Kur'an-ı Kerim'deki 1'inci sure.

F. +ø 089/10, 108/4

Fetih, -thi _-2-_ (Ar. < feth) İstanbul'un fethi.

F. +ø 015/6

F. +i 015/7

-G-

Girne _-5-_ Kıbrıs'ın kuzey kıyısındaki bir kasaba.[28]

G. +ø 035/2, 072/7, 118/7

G. +de 067/4

G. +yi 032/8

Gönyeli _-1-_ Lefkoşe yakınlarında, Girne yolu üzerinde bir köy.[29]

G. +de 067/5

Güldal _-2-_ Arif Nihat Asya'nın Lefkoşe'deki Çağlayan semtindeki komşusunun kız çocuğu.[30]

G. +ø 036/1, 036/3

Güvercinlik _-1-_ Akaça Peristerona köyü.[31] Peristerona, Lefkoşe'de bulunan bir köy.[32]

G. +ler 036/8

Güzeller Yunağı _-1-_ Kıbrıs'ın batı tarafında Afrodit Hamamı denilen yerler.[33]

G. +ø 029/5

-H-

Hac _-1-_ (Ar. < hacc) Müslümanların zilhicce ayında belli usulleri yerine getirmekle mükellef oldukları bir farz ibadet.

H. +ø 136/7

Hacılar Bayramı _-1-_ Kurban Bayramı.

H. +ø 097/1

Hak _-1-_ (Ar. < hakk) Allah, İlah, Rab.

H. +ın 109/9

Hala Sultan _-5-_ Hazreti Peygamber'in akrabası olan Ümmi Haram. Lârnaka dolaylarında attan veya deveden düşüp şehit olduğu yerde türbesi ve adına yapılmış camisi olup Kıbrıs'ın en kutsal, en güzel köşelerinden.[34]

H. +ø 082/1, 103/2, 118/8, 139/4

H. +da 082/5

Hasan _-1-_ → **Hasan Ahmet Yılmaz**

---

28 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.

29 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.

30 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.

31 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.

32 "Peristerona".

33 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 160.

34 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

H. +dan 120/5

Hasan Ahmet _-1-_ → **Hasan Ahmet Yılmaz**

H. +ø 120/4

Hasan Ahmet Yılmaz _-1-_ Lefkoşe'de ticaretle uğraşan,[35] 1963 olaylarının cereyan ettiği günlerde öğretmen eşinin yanına giderken[36] 31 Aralık 1963'te Eğlence Barikatı'ndan geçişte[37] Rumlarca kaçırılan ve Otonom Kayıp Şahıslar Komitesi[38] tarafından yapılan kazılar sonucunda 46 yıl sonra kendisiyle birlikte 3 şehidin daha kemiklerine ulaşılan[39] bir mücahit.

H. +ø 120/1

Havvâ Ana _-1-_ Hz. Havva.

H. +nın 010/5

Haydar _-1-_ Lefkoşe'de bulunan Haydarpaşa Camisi.[40]

H. +da 109/10

Hıdırellez _-1-_ Her yılın 6 Mayıs günü Hızır ve İlyas Peygamber'in buluşmalarının kutlanıldığı bir bayram.

H. +ø 131/2

Hızır _-1-_ İnsanların dar ve zor vakitlerinde imdadına yetişen bir zat.

H. +ø 104/7

Hüseyin Metin _-1-_ Kıbrıs'a görevlendirilen bir öğretmen. Ayrıca Kıbrıs'ta bulunduğu sırada "Kıbrıs Tarihine Toplu Bir Bakış" adındaki kitabın yazarı.[41]

H. +e 121/2

Hüseyin Ruso _-1-_ Lefkoşe'de bir beden eğitimi öğretmeniyken[42] 1963'te cereyan eden ve Kanlı Noel adıyla maruf Rum katliamında yaşlıları, kadınları ve çocukları korumaya çalışırken Hamitköy'de şehit düşen bir mücahit.[43]

H. +ø 125/6

-İ-

İhlâs _-2-_ İhlas suresi; Kur'an-ı Kerim'deki 112'nci sure.

İ. +ø 089/10

İ. +ların 108/4

İkinci Selim _-1-_ Sarı Selim; Kanuni Sultan Süleyman'ın ve Hürrem Sultan'ın oğlu, 11'inci Osmanlı padişahı. Kıbrıs, İkinci Selim zamanında (1571) Osmanlı toprağı olur.[44]

İ. +ø 139/1

İskele _-1-_ Kıbrıs'ın kuzey kasabaların-

35 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

36 Zorkul, "Arif Nihat Asya'nın Kıbrıs Rubaîleri Üzerine", s. 17.

37 "4 Kıbrıslı Türk'ün Öldürülmesine İçişleri Bakanı'nın Adı Karıştı".

38 1963-1974 arasında kayıp Türk ve Rumları arayan, Birleşmiş Milletler'e bağlı bir komite.

39 "4 Şehidin Naaşı Bulundu".

40 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

41 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

42 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

43 Zorkul, "Arif Nihat Asya'nın Kıbrıs Rubaîleri Üzerine", s. 15.

44 Demirkent, "Kıbrıs", s. 373.

dan Lârnaka'nın diğer adı.[45]

İ. +ø 014/4

İsmet Güney -1- İsmet Vâhit Güney; Lefkoşe'de resim öğretmeni.[46] Ayrıca Kıbrıs Rumlarıyla Türklerinin ortak bayrağını tasarlayan ressam, karikatürist.[47]

İ. +in 004/3

-K-

Kâ'be -1- Kâbe; Müslümanların kıblesi, Beytullah.

K. +yi 111/2

Kanlıdere -2- Lefkoşe'nin batısından geçen ve yaz günlerinde kuruyan bir dere.[48]

K. +ø 088/1

K. +n 088/3

Kanlımescit -1- Lefkoşe'de bulunan küçük bir mescit.[49]

K. +in 088/3

Kantara -2- Kıbrıs'ın kuzeyinde denize hâkim bir kale kalıntısı.[50]

K. +ø 030/6

K. +lar 033/8

Karlıdağ -1- Kıbrıs'taki Trodos dağlarının en yüksek tepesi.[51]

K. +dan 123/7

Karpas -1- Kıbrıs'ın kuzeydoğusunda kalan bir bölge.[52]

K. +tan 118/3

Kemal Özalper -2- 1931 Malatya doğumlu olup 1963'te Lefke Erkek Sanat Enstitüsü'ne görevlendirildikten bir süre sonra Rum saldırılarında Türklerin savunması için yaptığı bir mühimmatın denenmesi esnasında 1 Ağustos 1964'te şehit olan bir öğretmen.[53]

K. +ø 122/6, 122/9

Kıbrıs -57- Kıbrıs Türk kesimi.[54]

K. +ø 004/2, 007/10, 027/1, 038/2, 038/3, 079/5, 086/9, 104/7, 104/8, 104/10, 108/6, 108/9, 111/9, 121/3, 123/3, 129/10, 130/9, 139/3, 141/3, 143/1, 143/3, 145/1, 145/5, 146/1, 150/1, 150/3, 150/5, 150/6

K. +a 005/4, 140/4

K. +ı 145/3

K. +ım 110/4, 111/4

K. +ımız 120/7

K. +ın 084/7, 121/1

K. +ında 146/8

K. +la 010/9

K. +sın 037/10

45 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

46 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

47 "Kuzey Kıbrıslı Sanatçı İsmet Vehit Güney'in Doğumunun 100. Yılı"

48 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.

49 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.

50 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.

51 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.

52 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.

53 "Şehit Kemal Özalper (13.02.1931-18.08.1964)".

54 Burada kastedilen bugünkü adıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti değil, Ada'nın genelinde Türklerin yoğunlukta yaşadığı bölgeler kastedilmiştir.

K. +sız 007/9, 136/4

K. +ta 005/5, 027/8, 033/2, 038/4, 038/5, 041/10, 095/4, 106/5, 115/9, 116/9, 120/4, 124/4, 136/5

K. +tır 144/5

Kıbrıslı -4- Kıbrıs'ta yaşayan Türkler.

K. +ø 010/10, 037/10, 043/9

K. +ların 095/5

Kıral Mezarları -2- Baf yakınlarındaki eski mezarlar.[55]

K. +ø 043/6

K. +ndan 043/8

Kırılan Dalların Açmazlığı -2- Mehmet Hüseyin Öner'in şiir kitaplarından biri.[56]

K. +ø 117/6

K. +na 117/10

Konya -1- Konya ili.

K. +mdan 012/5

Konyalı -1- Konya'da yaşayanlar.

K. +mın 012/5

Köşklüçiftlik -1- Lefkoşe'de surların dışında, en bayındır Türk mahallesi.[57]

K. +ø 109/8

Kurban Bayramı -1- Müslümanların vacip olan kurban ibadetini eda ettiği bayram.

K. +ø 136/6

Kutub Osman -1- Magosa'da Namık Kemal Lisesi'nin bahçesinde türbesi bulunan Halvetî şeyhi ve türbesi.[58]

K. +ø 118/10

-L-

Lala Mustafa Paşa -1- Kıbrıs, Şirvan ve Gürcistan fatihi namdar Osmanlı veziri.[59]

L. +ø 139/5

Lalamustafapaşa -1- Magosa'da büyük bir cami.[60]

L. +da 109/9

Lala Sultan -1- → **Lala Mustafa Paşa**

L. +ø 103/3

Lâpta -1- Kıbrıs'ın kuzeyinde denize bakan yamaçlarda Başpınar adıyla da bilinen bir köy.[61]

L. +ya 032/8

Lârnaka -1- İskele adıyla da maruf Kıbrıs'ın güneydeki kasabalarından biri.[62]

L. +dan 069/7

55 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
56 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
57 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
58 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
59 Kütükoğlu, "Lala Mustafa Paşa", s. 73.
60 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
61 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
62 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.

Lefkara _-1- Kıbrıs'ın güneyinde bulunan bir köy.[63]

L. +dan 132/5

Lefke _-3- Kıbrıs'ın batısında portakalıyla meşhur bir kasaba.[64]

L. +ø 014/4, 067/6

L. +yi 067/10

Lefkoşe _-6- Kıbrıs'ın başkenti.

L. +ø 012/7, 088/4, 095/3

L. +de 009/4

L. +nin 043/7

L. +yim 007/5

Leylâ _-5- Leyla ile Mecnun hikâyesindeki Mecnun'un sevdalı olduğu kadın kahraman.

L. +ø 100/6, 100/7, 100/8, 100/10

L. +da 073/2

Lüzinyanlar _-1- Bir zamanlar Sent Hilaryon Kalesi'nde (Kıbrıs) hüküm sürmüş Fransız şovalyeleri.[65]

L. +dan 031/10

-M-

Magosa _-2- Kıbrıs'ın doğusundaki meşhur kasaba.[66]

M. +ø 016/1, 016/5

Mağosa _-1- → **Magosa**

M. +ø 014/4

Maraş _-1- Magosa'nın Rum kesimi.[67]

M. +ın 016/5

Meclis _-1- Türkiye Büyük Millet Meclisi.

M. +ine 145/4

Mecnûn _-1- Leyla ile Mecnun hikâyesindeki Leyla'nın sevdalı olduğu erkek kahraman.

M. +ø 100/8

Mehmet _-1- → **Yirmi Sekiz Çelebi**

M. +ti 015/2

Mehmet Hüseyin Öner _-1- Mehmet Hüseyin Ömer olarak da tanınan Kıbrıs'ta genç neslin en güçlü şairi.[68]

M. +ø 117/9

Mesarya _-3- Mesarga; Kıbrıs'taki Trodos dağlarıyla Girne sıradağlarının arasındaki ova.[69]

M. +ø 027/6

M. +dan 027/10

M. +nın 033/4

Metin _-1- → **Hüseyin Metin**

M. +ø 121/4

63 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
64 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
65 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 162.
66 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
67 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
68 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
69 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.

-N-

Namık Kemal _-1- Magosa'da yapısı ve merdivenleriyle mimbere benzeyen Namık Kemal Müzesi.[70]

N. +in 015/4

Nâmık Kemal _-1- → **Namık Kemal**

N. +in 034/5

Necmi Sakıp Bodamyalızade _-1- Lefkoşe okullarında İngilizce öğretmenliği yapan Oksford mezunu bir mütefekkir.[71]

N. +ye 033/7

Nergisli _-3- Nergislik; Mesarya'da bulunan köylerden biri.[72]

N. +ø 066/5

N. +de 066/6, 072/2

Neş'e _-2- Salih Zeki Bey'in torunu, şair Özker Yaş'ın kızı ve Salih Zeki'nin ablası.[73]

N. +ø 036/6, 036/7

Nihad _-1- → **Arif Nihat**

N. +ø 143/4

Nisi _-2- Kıbrıs'ın kuzey plajlarından biri.[74]

N. +ø 018/1

N. +de 018/5

Niyâzî _-1- Kıbrıs'ın fethine "Aldı Kıbrıs adasın Şâh Selîm" diyerek Hicrî 978'i tarih düşen,[75] 1959 Dereliköy/Lefkoşe doğumlu, Niyazi Kızılyürek adında bir şair ve akademisyen.[76]

N. +ø 143/2

-O-

Olamam _-2- Arif Nihat Asya'nın "Kökler ve Dallar" adlı şiir kitabında yer alan "Olamam" adlı şiiri.[77]

O. +ø 018/8, 018/10

Omorfo _-1- Kıbrıs'ın batısındaki kasabalardan biri.[78]

O. +ø 132/5

Orhan Dengiz _-1- Eğitimci, siyaset ve devlet adamı, milletvekili, bakan, müfettiş ve 1690'ta Kıbrıs Kültür Ateşesi.[79]

O. +e 138/7

Otello _-2- Otello Burcu; Magosa surlarında Şekspir'in meşhur konusunun geçtiği burç.[80]

O. +ø 060/5

O. +nun 060/4

-Ö-

Özdil Kâzım Nami _-1- İstanbul İk-

70 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
71 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
72 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
73 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
74 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
75 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 143.
76 Zorkul, "Arif Nihat Asya'nın Kıbrıs Rubaîleri Üzerine", s. 13.
77 Asya, *Kökler ve Dallar*, s. 55.
78 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.
79 "Orhan Dengiz".
80 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 163.

tisat Fakültesi'nde öğrenciyken[81] 01/10/1964'te[82] şehit düşen bir mücahit.

Ö. +ø 124/6

-P-

Pertev Paşa -1- Magosa fethi şehitlerinden olup kabri Maraş'tadır.[83] 1 Cemaziyelahir 980'de (9 Ekim 1572) vefat eden Osmanlı veziri.[84]

P. +ø 137/1

Poli -1- Kıbrıs'ın batıdaki köylerinden biri.[85]

P. +ø 029/4

-R-

Ruso -3- → **Hüseyin Ruso**

R. +ø 125/7, 125/8, 125/10

-S-

Sâdık Paşa -3- Osmanlı Amirali Cezayirli Sadık Paşa;[86] Girne fethi şehitlerinden.[87]

S. +ø 035/1, 035/5, 118/7

Salâhi -1- → **Salâhi Ahmet**

S. +ø 133/1

Salâhi Ahmet -1- Ankara Tıp Fakültesi'ndeyken[88] 14/08/1974'te[89] şehit düşen Lefkoşe doğumlu bir mücahit.

S. +ø 131/1

Salâmis -2- Magosa'nın kuzeyinde bulunan bir şehir kalıntısı.[90]

S. +ø 032/1, 032/4

Salihçik, -ğin -1- Salih Zeki; Salik Zeki Bey'in torunu, şair Özker Yaşar'ın oğlu, Neş'e'nin kardeşi.[91]

S. +in 036/9

Sârâ -1- Arif Nihat Asya'nın "Sıcak" başlıklı şiirinde geçen bir kadın adı.

S. +da 073/3

Sekizmil -1- Kıbrıs'ın kuzey plajlarından biri.[92]

S. +de 028/10

Selimiyye -1- Lefkoşe'nin en büyük camisi, Kıbrıs'ın Ayasofyası.[93]

S. +de 109/10

Selimler -1- → **İkinci Selim**

S. +ø 132/7

---

81 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164. Bu şehit mücahit, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Enerji ve Ekonomi bakanlarından, Kıbrıs müzakerelerinde başmüzakerecilik yapmış Özdil Nami ile karıştırılmaktadır: Zorkul, "Arif Nihat Asya'nın Kıbrıs Rubaîleri Üzerine", s. 18-19.

82 "Erenköy Şehitliği Şehitlerimiz/Özdil Kâzım Nami".

83 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

84 Bostan, "Pertev Paşa", s. 236.

85 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

86 "Kıbrıs'ın Zaman Tüneli: Girne Kalesi"

87 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

88 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

89 "Ortaköy Şehitliği Şehitlerimiz/Salahi Ahmet"

90 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

91 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

92 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

93 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

Semîha Sağnak -1- Arif Nihat Asya'nın "Dayak" başlıklı şiirini ithaf ettiği kişi.

S. +a 148/2

Semrâ -1- Arif Nihat Asya'nın "Haber" başlıklı şiirinde geçen bir kadın adı.

S. +ø 062/4

Sent Hilâryon -1- Girne'nin güneyinde Akdeniz'e hâkim bir kale kalıntısıdır, Yüzbirevler adıyla da bilinir.[94]

S. +ø 031/7

Südakan -1- Magosa surlarında vaktiyle içinden süt aktığı söylenen bir oluk.[95]

S. +ø 110/3

Süleyman -1- → **Süleyman Uluçamgil**

S. +la 133/1

Süleyman Uluçamgil -2- Şair Süleyman Ali; Kıbrıs'ın Dağyolu (Fota) köyü doğumlu,[96] İstanbul'da hukuk öğrencisi. Öğrenimini yarıda bırakarak Erenköy'deki (Kıbrıs) mücadelede bubi tuzağına düşüp[97] şehit olan bir mücahit.[98]

S. +ø 128/6, 128/9

-Ş-

Şâh Selîm -1- → **İkinci Selim**

Ş. +ø 143/3

Şeker Bayramı -1- Ramazan Bayramı.

Ş. +ø 106/1

Şevket -1- → **Şevket Kadir**

Ş. +ø 117/2

Şevket Kadir -1- Lâpta Türk Birliği kurucularından[99] olup 28 yaşında ticaretle meşgul iken[100] 25 Aralık 1963'te arkadaşı İbrahim Nidai ile Girne yolunda Rum barikatında durdurulan ve orada öldürülen, cesedine 52 yıl sonra ulaşılan[101] şehit mücahit.

Ş. +ø 117/1

-T-

Tanrı -23- Allah, Hak, İlah, Rab.

T. +ø 011/10, 052/5, 089/9, 099/3

T. +m 010/2, 054/7, 054/8, 054/10, 066/3, 092/4, 100/2, 100/3, 100/5, 106/9, 114/4, 125/5, 130/2, 130/3, 130/5, 133/10, 135/2, 135/3, 135/5

Târîh -1- Kıbrıs'a öğretmen olarak görevlendirilen Hüseyin Metin'in 1959'da kaleme aldığı "Kıbrıs Tarihine Toplu Bir Bakış" adındaki kitabı.[102]

---

94 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

95 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

96 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

97 Zorkul, "Arif Nihat Asya'nın Kıbrıs Rubaîleri Üzerine", s. 13.

98 Daha fazla bilgi için: Şen, "Şehadetinin 50. Yılında Bağımsızlık Sevdalısı Kıbrıslı Şair Süleyman Uluçamgil", s. 16-22.

99 "Lapta Türk Birliği SK".

100 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

101 "Kayıp Kazıları Yapılırken, Kayıp Araba Bulundu!".

102 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 161.

T. +in 121/6

Toros -1- Toros Dağları.

T. +ø 018/3

Trodos -1- Kıbrıs'ın güneyinde bulunan sıradağlar.[103]

T. +ø 014/10

Türkiye -3- Türkiye Cumhuriyeti Devleti.

T. +ø 007/10, 145/4

T. +siz 007/10

-Ü-

Ümmi Harâm -2- → **Hala Sultan**

Ü. +ø 092/10

Ü. +ın 092/9

-V-

Vuni -1- Vuni Palas; Kıbrıs'ın batısında kalan denize hâkim bir kale kalıntısı olup sarnıcı ve Minevra heykeli ile meşhur bir yer adı.[104]

V. +ler 033/8

-Y-

Yaradan -5- Halik; yoktan var eden Allah.

Y. +ø 018/7, 048/5, 132/2

Yâsin -1- Yasin suresi; Kur'an-ı Kerim'deki 36'ncı sure.

Y. +ø 117/5

Yavru Vatan -1- → **Kıbrıs**

Y. +ø 112/10

Yedidalga -2- Kıbrıs'ın batısında yer alan Yeşilırmak (Limnidi) köyü yakınlarındaki bir plaj koyu.[105]

Y. +ø 071/6, 071/8

Yeşilırmak -2- Limnidi adıyla da bilinen, çileğiyle meşhur bir köy.[106]

Y. +ø 072/1

Y. +ta 072/3

Yirmi Sekiz -1- → **Yirmi Sekiz Çelebi**

Y. +ø 015/2

Yirmi Sekiz Çelebi -1- Kabri, sürgün olarak gönderildiği Magosa'da bulunan[107] Türk diplomatı, siyaset ve devlet adamı Yirmi Sekiz Çelebi Mehmed Efendi.[108]

Y. +ø 015/1

Yüz Bir Evler -2- Girne'nin güneyinde Akdeniz'e hâkim bir kale kalıntısı olup Sent Hilaryon adıyla da bilinen muhit.[109]

---

103 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

104 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 165.

105 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 165.

106 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 165.

107 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 165.

108 Arıkan, "Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi", s. 551.

109 Asya, *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*, s. 164.

Y. +ø 030/1, 030/4

-Z-

Zelîhâ _-1-_ Arif Nihat Asya'nın "Sıcak" başlıklı şiirinde geçen bir kadın adı.

Z. +da 073/3

Zeynep, -bi _-1-_ Arif Nihat Asya'nın "Haber" başlıklı şiirinde geçen bir kadın adı.

Z. +in 062/2

3. Sonuç

Arif Nihat ASYA'nın *Kıbrıs Rubaileri*'nde -kullanım sıklığı açısından- en çok başvurulan kelimeler şunlardır:

- *Kıbrıs* (Kıbrıs 57, Ada 11, Adacık 1, Adalı 3, Kıbrıslı 4, Yavru Vatan 1 defa olmak üzere) 77 defa,
- *Allah* (Allaah 2, Allah 2, Hak 1, Tanrı 23, Yaradan 5 defa olmak üzere) 33 defa,
- *Akdeniz* 7, *Lefkoşe* 6, *Baf* 6, *Girne* 5'er defa.

Şair, mezkûr eserinde Kıbrıs'a dair tarihî şahsiyetlere sıklıkla şiirlerinde yer vermiştir: *Ağlayan Dede, Bayraktar, Canbolat, Hala Sultan (Ümmi Haram), İkinci Selim (Selimler, Şah Selim), Kutub Osman, Lala Mustafa Paşa (Lala Sultan), Yirmi Sekiz Çelebi Mehmet Efendi, Namık Kemal, Pertev Paşa, Sadık Paşa.*

Asya, Kıbrıs olaylarında şehit olan mücahitleri ve Türkiye'den görevlendirilmiş, görevi esnasında şehit olmuş isimlere yer vermiştir: *Ahmet Altan Kâmil, Cengiz Topel, Hasan Ahmet Yılmaz, Hüseyin Ruso, Kemal Özalper, Özdil Kâzım Nami, Salâhi Ahmet, Süleyman Uluçamgil, Şevket Kadir.* Bu durum, şairin Kıbrıs'ta cereyan eden olaylara kayıtsız kalamadığını göstermektedir.

İslam dinine dair Âdem Baba, Azrail, Fatiha suresi, Hac, Hacılar (Kurban) Bayramı, Havva Ana, Hıdırellez, Hızır, İhlas suresi, Kâbe, Şeker Bayramı, Yasin suresi şairin şiire malzeme olmuştur.

Aşk, güzellik ve sevgi bağlamında *Afrodit, Aslı, Havva Ana, Hızır, Leyla, Mecnun* isimleri kullanılmıştır.

Başpınar, Bellâpais, Beşmil, Beşparmak, Boğaz, Güzeller Yunağı (Afrodit Hamamı), Haydar, Kanlıdere, Kanlımescit, Kantara, Karlıdağ, Karpas, Kral Mezarları, Mesarya, Otello Burcu, Salâmis, Selimiye, Sent Hilâryon, Südakan, Trodos Dağları, Vuni gibi isimler, Asya'nın Kıbrıs'ın coğrafyasına, mimari yapısına ve tarihine düşkünlüğünü göstermektedir.

Bu çalışma, yapısal ve işlevsel olarak dizin-sözlük şeklinde hazırlanmıştır.

Kaynakça

Aksan, Doğan. *Türkçenin Söz Varlığı-Türk Dilinin Sözcükbilimiyle İlgili Gözlemler, Saptamalar*. Ankara: Engin Yayınları, 2004.

Arıkan, Zeki. "Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 43*, s. 551-552. (erişim 20/08/2024).

Asya, Arif Nihat. *Kıbrıs Rubâîleri (Rubâiyyât-ı Ârif II)*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, 1976.

Asya, Arif Nihat. *Kökler ve Dallar*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2015.

Birinci, Necat. "ASYA, Arif Nihat", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 3*, s. 543. (erişim 19/08/2024).

Biyografya Beta. "Orhan Dengiz". (erişim 19/08/2024).

https://www.biyografya.com/biyografi/8918

Bostan, İdris. "Pertev Paşa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 34*, s. 235-236. (erişim 19/08/2024).

Çakır, Ayşe. "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Yatırlar ve Kutsal Adak Yerleri". Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, 2009.

Demirkent, Işın. "Kıbrıs", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 25*, s. 371-373. (erişim 20/08/2024).

Gündem Kıbrıs. "4 Kıbrıslı Türk'ün Öldürülmesine İçişleri Bakanı'nın Adı Karıştı". (erişim 20/08/2024).

https://www.gundemkibris.com/4-kibrisli-turkun-oldurulmesine-icisleri-bakaninin-adi-karisti

Gündem Kıbrıs. "Kayıp Kazıları Yapılırken, Kayıp Araba Bulundu!". (erişim 20/08/2024).

https://www.gundemkibris.com/kayip-kazilari-yapilirken-kayip-araba-bulundu

Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı. "Erenköy Şehitliği Şehitlerimiz/Ahmet Altan Kâmil". (erişim 19/08/2024).

https://mucahit.gov.ct.tr/Sayfa/SehitlerListesiAnaSayfa/5

Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı. "Ortaköy Şehitliği Şehitlerimiz/Salahi Ahmet". (erişim 19/08/2024).

https://mucahit.gov.ct.tr/Sayfa/SehitlerListesiAnaSayfa/9

Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı. "Şehitlerimiz/Özdil Kazım Nami". (erişim 19/08/2024).

https://mucahit.gov.ct.tr/Sayfa/SehitAra

Kara, Funda. "Türk Dili Çalışmalarında Dizin Meselesi Üzerine." *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, C. 55*, s. 179-207.

Karakaş, Elmas. "Behçet Kemal Çağlar", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. (erişim 19/08/2024).

Kıbrıs Postası. "4 Şehidin Naaşı Bulundu". (erişim 20/08/2024).

https://www.kibrispostasi.com/c35-KIBRIS_HABERLERI/n32460-4-sehidin-naasi-bulundu

Kıbrıs Postası. "Kıbrıs'ın Zaman Tüneli: Girne Kalesi". (erişim 19/08/2024).

https://www.kibrispostasi.com/c86-GIRNE/n239902-kibrisin-zaman-tuneli-girne-kalesi

Korkmazer, Sıddık. *Osmanlı Devleti Döneminde Kıbrıs Vakıfları (1570-1826)*, Bursa: Emin Yayınları, 2023.

Kütükoğlu, Bekir. "Lala Mustafa Paşa", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 27*, s. 73-74. (erişim 19/08/2024).

Şehit Kemal Özalper Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi. "Şehit Kemal Özalper (13.02.1931-18.08.1964)". (erişim 20/08/2024).

https://skoeml.meb.k12.tr/icerikler/sehit-kemal-ozalper_158921.html#:~:text=%C5%9EEH%C4%B0T%20KEMAL%20%C3%96ZALPER%20(13.02.1931%20%2D%2018.08.1964)&text=13%20%C5%9Eubat%201931'de%20Malatya,At%C3%B6lyesi'ne%20%C3%B6%C4%9Fretmen%20olarak%20atand%C4%B1

Şen, Can. "Şehadetinin 50. Yılında Bağımsızlık Sevdalısı Kıbrıslı Şair Süleyman Uluçamgil", *Kardeş Kalemler Dergisi*, 9/97, s. 16-22. (erişim 19/08/2024).

Topaloğlu, Ahmet. *Karşılaştırmalı Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2019.

TÜRKSOY. "Kuzey Kıbrıslı Sanatçı İsmet Vehit Güney'in Doğumunun 100. Yılı". (erişim 20/08/2024).

https://www.turksoy.org/haberler/kuzey-kibrisli-sanatci-ismet-vehit-guneyin-dogumunun-100-yili

Uçar, Aysu Kırlar. "Kıbrıs'taki Siyasî Olayların Kıbrıslı Türk Şiirine Aksi". Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2006.

Vikipedi Özgür Ansiklopedi. "Baf". (erişim 19/08/2024).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Baf

Vikipedi Özgür Ansiklopedi. "Lapta Türk Birliği SK". (erişim 20/08/2024).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Lapta_T%C3%BCrk_Birli%C4%9Fi_SK

Vikipedi Özgür Ansiklopedi. "Peristerona". (erişim 19/08/2024).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Peristerona

Yavuz, Yusuf Şevki. "Bezm-i Elest", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C. 6*, s. 106-108. (erişim 19/08/2024).

Zorkul, Tahir. "Arif Nihat Asya'nın Kıbrıs Rubaîleri Üzerine", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29/Kış (2015), s. 7-37. (erişim 19/08/2024).